

Joms pabėgus, ji dar ilgai nesiliauja klykti – į klyksmą sudeda visas jėgas, viską, kas glūdi viduje, bet tai nepadeda, nes trukdo į burną įkištas, aplink galvą apvyniotas rankšluostis. Rankšluostis priplėkęs, lyg metus būtų pragulėjęs stalčiuje. Mintyse ji regi Makenzė, Elizą ar kurią kitą mergaitę, šį rankšluostį suradusią spintoje ir įsidėjusią į rožinę kuprinę. Kuprinėje tilpo ir virvės, kuriomis ją tvirtai pririšo prie medžio.

Ji priešinosi, bet mergaitės virvės surišo taip stipriai, kad auka negalėtų pajudėti. Viena virvė spaudžia krūtinę, tiesiai po krūtimis, kita įsirežusi į nuogas šlaunis ir žeidžia švelnią, glotnią odą.

Ašaros liovėsi tekėti, bet veidas vis dar šlapias, vėsta pavasario nakties ore. Skauda į medžio kamieną sutrenktą pakaušį, būta ir kraujo, dabar geriasi į plaukus.

Daugybę kartų ji trankė galvą į kamieną, šaukė ir liejo ašaras, bet mergaitės nesuminkštėjo. Išeidinėjo ją. Juokėsi. Netgi spjaudėsi.

Ji nutilo ir ėmė klausytis aplinkos garsų. Tylą tik kartais perskrozdavo miškui įprasti garsai – vabzdžių zyzimas, pelėdos ūbavimas. Nuščiuvo net vos girdimi mergaičių žingsniai į trobelę vedančiu takeliu.

Iki vidurnakčio liko gal valanda, ir ji nė nenutuokė, kada mergaitės sugrįš. Apie savo ketinimus nekalbėjo nei Makenzė, nei jos bendrininkės. Ji nieko negalėjo padaryti, be to, kankino nubrozinimai gerklės srityje, todėl griebėsi vienintelio likusio šiaudo.

Ėmė klykti.

I DALIS

Šmėkla

1.

Mergaitė susipjaustė rankas.

Tėvams nematant iš virtuvės nukniauktu peiliu, labiausiai tikėtina, skirtu skusti ar pjaustyti kepsnius, o galbūt pasinaudojo jos miegamajame gulėjusiomis žirkklėmis, kurių ašmenimis perrėžė odą.

Prie tokių istorijų esu pripratusi, bet ši diena kitokia. Šiandien buvo pirmoji mergaitės konsultacija. Susipažinimas. Turėjau tik psichiatrijos klinikos išduotą siuntimą: pacientė ten praleido aštuonias dienas. Jos gydytojai platesnės informacijos nepateikė. Vardas: Kloja Kiterman. Amžius: trylika metų. Gydomo priežastis: dėl suicidinių minčių persipjovė riešus. Tolesnio gydymo rekomendacijos: vartoti skirtus vaistus ir pradėti terapiją ambulatoriškai. Todėl Kloja su mama šiandien atėjo į mano kabinetą.

Net nereikėjo skaityti siuntimo – mačiau, kad Kloja linkusi pjaustyti. Tas jos žvilgsnis. Liesa, smulki figūrėlė. Ilgi raudoni plaukai. Strazdanomis nusėtas veidas. Juodai nulakuoti nagai. Bet mergaitės polinkį pjaustyti atskleidė ne išvaizda.

Ją išdavė drabužiai. Kartu su mama Kloja prisėdo ant juodo minkštasuolio ir įsmeigė akis į telefono ekraną. Ji vilkėjo blukintus džinsus žemu juosmeniu ir pilką „Hollister“ džemperį su gobtuvu, avėjo sportiniais bateliais.

Už lango – balandžio pabaiga, temperatūra ką tik šoktelėjo iki dvidešimt šešių laipsnių. Per karšta vilkėti džemperį. Ji norėjo nuslėpti įpjovimų žymes ant rankų.

Mergaitės mama ponia Kiterman man pasirodė puikus žmonos-trofėjaus pavyzdys. Ji artėjo prie penkiasdešimtmečio, bet veido oda buvo lygi ir skaisti, jos nevagojo nė menkiausia raukšlėlė. Rusvi plaukai dailiai sušukuoti. Ji arba beveik nieko nevalgė, arba sportavo kiekvieną dieną, nepamiršdama papildomų jogos sesijų. Ant piršto spindintis žiedas su deimantu buvo toks didžiulis, kad stebėjau, kaip ji geba pakelti ranką. Veikiausiai vyro dovana, piršta už nekuklų šešiaženklį atlyginimą, be to, moteris buvo apsirengusi lyg nuo žurnalo viršelio nužengęs modelis. Trumpos medvilninės kelnės, aukštakulnės basutės ir medvilninė palaidinė veikiausiai kainavo daugiau, nei aš uždirbu per savaitę, jau nekalbant apie prabangią odinę rankinę, kurią damutė numetė tarp savęs ir dukros.

Vos išgengusi į kabinetą, moteris prislopintu balsu ėmė teisintis. Aiškino, kad ši situacija jiems nauja. Neva, dar nė vienam jų šeimos nariui nebuvo prireikę terapijos. Ar dukrai reikės gulėti ant kušetės ir kalbėti apie savo jausmus, kaip rodoma filmuose? Taip ir panašiai ji dejavo, nepamiršdama pabrėžti, kaip dukters depresija apsunkino gyvenimą. Kloja tyliai sėdėjo, nenuleisdama akių nuo telefono.

Vienu metu ponia Kiterman nutilo viduryje sakinio, matyt, staiga prisiminė, kur atsidūrė ir su kuo dalijasi tokia jautria informacija. Ji apsidairė ankštame kabinete – sienos tuščios, papuoštos tik atsitiktinai parinktu įrėmintu motyvaciniu plakatu – ir tuomet pažvelgė į dukrą. Jos rankoje pamačiusi telefoną, moteriškė giliai atsiduso.

– Kloja, juk sakiau padėti telefoną į šalį.

Mergaitė nieko neatsakė ir akių nuo ekrano nepakėlė. Jos nykščiai ekranu judėjo tik pagal paaugliams suvokiamą choreografiją.

– Kloja, nenorėk, kad vėl imčiau šaukti.

Po akimirkos pati mergaitė giliai atsiduso, nutrenkė telefoną ant kušetės porankio ir sukryžiuavo rankas ant krūtinės.

Ponia Kiterman žvilgsniu perliejo dukrą, papurtė galvą ir atsisuko į mane.

– Jėzau, aš tikrai nežinau, kas šiai mergaitei negerai. Ji... tiesiog *kitokia*. Anksčiau buvo linksma. Netgi kalbėdavomės. O dabar tik reiškia nepasitenkinimą.

Ant stalo suvibravo mano telefonas – du trumpi suzvimbimai, reiškiantys atėjusią trumpąją žinutę.

Linktelėjau poniai Kiterman, kad tęstų.

Ponia susiraukė.

– Jūs jaunesnė, nei tikėjau.

– Man dvidešimt aštuoneri.

– Tad dirbate neseniai.

Sprendžiant iš tono, ji norėjo pasakyti, kad neturiu kompetencijos dirbti su jos dukra. Iš dalies tai buvo tiesa. Psichoterapeute visu etatu dirbau tik ketverius metus. Kai kurie kiti psichikos sveikatos klinikoje „Saugus prieglobstis“ dirbo dešimtmečius visą darbo dieną.

– Jei norite, kad Kloja lankytųsi pas kitą specialistą, be problemų galiu rekomenduoti kolegą. Tačiau, kaip suprantu, dirbti norėjote būtent su manimi.

Išgirdusi šią pastabą, moteris suraukė nosį.

– Na, ne konkrečiai su *jumis*, bet taip, ligoninės psichoterapeutė kalbėjo apie jus. Ji irgi jauna, todėl mano, kad Kloja lengviau atsivertų... nedaug vyresniam specialistui.

Šiuos žodžius ji ištarė atmetinai, lyg nesuprastų, kodėl dukra negalėtų užmegzti ryšio su tris kartus už ją vyresniu psichoterapeutu.

Prisiverčiau nusišypsoti.

– Tik noriu pabrėžti, kad jei, jūsų nuomone, Kloja turėtų lankytis pas kitą specialistą, tuoj pat nukreipsiu ją pas kolegą.

– Ne, nebūtina. Tiesiog... – pastebėjusi žiedą ant mano piršto, ji nutilo. – Jūs ištekėjusi?

– Susižadėjusi.

Tai pasakiusi, nudelbiau žvilgsnį. Mano deimantas buvo nepalyginti mažesnis už ponios Kiterman.

– Tad vaikų neturite.

Jos balse nuskambėjo kritikos pustoniai, lyg manęs namie lauktų bent du auklės užsienietės prižiūrimi vaikai.

Atsaciau, kad ne.

– Tuomet kaip... – ji sumosavo rankomis, lyg tikėdamasi ore pagauti tinkamą žodį, – ruošiatės padėti mano dukrai?

– Ponia Kiterman, baigusi studijas aš dirbau su daugybe Klojos amžiaus mergaičių.

– Ir visoms padėjote?

– Ne.

Man pasirodė, kad, išgirdusi šį buką atsakymą, ponia krūptelėjo.

– Ne? Kodėl tuomet mano dukra turėtų su jumis gaišti laiką?

Kaip ir tikėjau, ji buvo nusiteikusi kovingai, juk susidūrė su nežinomybe. Moteris bijojo ir privalėjo palikti komforto zoną. Aš jos nekaltinau.

– Ponia Kiterman, prašau suprasti: terapija nėra tikslusis mokslas. Be manęs ir jūsų dukros, yra daugybė kitų veiksnių. Terapijai įtaką darysite ir jūs su vyru, Klojos bendramoksliai bei draugai, su kuriais ji susitinka po pamokų. Neprižadu, kad ryšį užmegsime po pirmojo susitikimo, ir nerekomenduočiau jūsų dukrai nė vieno tokius pažadus dalijančio psichoterapeuto.

Moteris įsmeigė į mane žvilgsnį, nė neketindama slėpti sumišimo. Galbūt tikėjosi, kad būsiu nuolankesnė, juk galų gale ji man mokės.

Ant stalo vėl suvibravo mano telefonas – atskriejo dar viena žinutė. Ignoravau ją ir visą dėmesį sutelkiau į Klojos mamą.

– Ponia Kiterman, manau, reikėtų pabrėžti, kad man teks dirbti ne jums ir ne jūsų dukrai. Man reikės dirbti su jūsų dukra. Ar suprantate?

Ji linktelėjo. Nežymiai, vos matomai, bet vis dėlto linktelėjo.

– Tai mūsų pirmasis susitikimas, – pasaciau aš. – Net ne susitikimas, o susipažinimas. Aš klausausi ir renku informaciją. Jeigu norėsite, kad Kloja lankytųsi pas mane, į kitus susitikimus ji vaikščios viena.

Ponia Kiterman atrodė palaužta, bet galiausiai papurtė galvą.

– Su tuo dar nesame susidūrę. Nepažįstu *nė vieno* terapiją lankančio žmogaus, ką jau kalbėti apie dukrą.

Moteris ir vėl ėmė dejuoti, kaip sunku patikėti, kad jos šeimoje vyksta tokie dalykai.

– Ji netgi turi vartoti vaistus. *Mano* vaikas turi vartoti vaistus. Gydytojai sako, kad jai depresija. Nesuprantu. Dėl ko ji *galėtų* depresuoti?

Paprastai tenka susidurti su trijų tipų tėvais.

Tais, kurie supranta, kad yra kažkokia problema, ir visais įmanomais būdais nori padėti savo vaikui.

Tais, kuriems nuspjauti į problemą ir kurie nepajudins nė pirštelio, kad padėtų savo vaikui.

Tais, kurie neigia bet kokią problemos galimybę. Tokiems tėvams vaikas yra tapęs nepatogumu. Ir devyniais atvejais iš dešimties problema slypi namuose. Galimą problemos priežastį tokie tėvai nutyli, todėl terapija užtrunka ilgiau, nei turėtų.

Pastarajam tipui galima priskirti ir ponią Kiterman. Krizę išgyvena Kloja – juk, dėl Dievo meilės, tai ji persipjovė riešus – bet mama elgiasi taip, lyg ką tik būtų sugriuvęs jos pasaulis.

Mano telefonas suvibravo trečią kartą. Ši kartą nusprendžiau neignoruoti – paėmiau telefoną ir, ketindama jį išjungti, nuspaudžiau atitinkamą mygtuką.

Dar kartą prisiverčiau nusišypsoti poniai Kiterman.

– Ar leistumėte mums su Kloja pasikalbėti asmeniškai?
Moters akys išsiplėtė, o tai tik patvirtino mano įtarimus.

– Maniau, kad šiandien tik susipažinsime.

Ji kalbėjo šalta ir ramiai, bet balse jutau susierzinimą.

– Taip. Susipažinimui skirta pirmoji susitikimo dalis. Dar turėsime sudaryti gydymo planą, kitaip tariant, nustatyti tikslus, pavyzdžiui, įgyti tinkamų įgūdžių kovoti su depresija. Bet dabar norėčiau pasikalbėti su Kloja asmeniškai.

Akivaizdu, kad mintis poniai Kiterman nepatiko, bet ji vis tiek linktelėjo ir pakilo nuo minkštasuolio. Prabangiąją rankinę moteris persimetė per petį, lyg bijodama, kad aš ją pačiupsi, ir pasuko durų link, bet, žengusi porą žingsnių, netikėtai sustojo ir suspaudė dukros ranką.

Kloja sėdėjo nejudėdama ir nepakeldama akių.

Ponia Kiterman krenkštelėjo.

Mergaitė atsiduso, griebė telefoną ir vos susilaikė nesviedusi jo į motiną. Ponia Kiterman jį paėmė ir įsidėjo į rankinę, pasisuko į mane, lyg linkėdama sėkmės, ir išėjo.

Uždariau duris jai už nugaros. Atsisukau į Kloją ir nusišypsojau. Mergaitė žvelgė į savo rankas.

Tuomet pasukau prie stalo. Atsisėdau, atsilošiau ir įsistebeilijau į lubas.

Minutę praleidome tylėdamos.

– Tavo mama atrodo linksma.

Šie žodžiai Kloją prajuokino – pasigirdo tylus prunkštelėjimas. Mano komplimentas ją bent jau nustebino.

Palinkau kėdėje ir pažvelgiau į Kloją.

Dabar ir ji žvilgtelėjo į mane.

– Bijai, ar ne? – paklausiau aš.

Mamai išėjus, mergaitei neberekėjo laikytis gynybinės pozicijos, todėl ji nežymiai linktelėjo.

– Tau reikia pagalbos?

Pamačiau dar vieną nežymų linktelėjimą.

– Gerai. Nuostabu, kad sugebi tai pripažinti, ypač būdama tokio amžiaus. Bet aš būsiu atvira – kad ir ką dabar tau tenka išverti, mums reikės laiko. Esu čia tam, kad tave išklausčiau, ir viskas, ką pasakysi, liks tarp mudviejų. Bet prašau suprasti, kad esu išpareigojusi bendradarbiauti su teisėsau-ga. Jei pasakysi ką nors, dėl ko man kils įtarimų, jog esi skriaudžiama, arba jei prisipažinsi planuojanti pakenkti sau ar aplinkiniams, apie tai turėsiu pranešti policijai. Ar supranti?

Dar vienas linktelėjimas.

– Gerai. Pasisengsiu tau padėti, jei būsi nuoširdi. Sutarta?

Šį kartą linktelėjimas buvo beveik nepastebimas.

– Tau tikrai bus geriau, Kloja. Dabar noriu išgirsti atsakymą: taip ar ne.

Mergaitė ir vėl išmeigė akis į rankas. Kurį laiką ji sėdėjo nejudėdama, kol galiausiai pakėlė galvą.

– Taip.

Po dešimties minučių, su Kloja ir jos mama sutarusi dėl pasimatymo kitą savaitę ir atsisveikinusi, prisiminiau telefoną. Po vienos kitos akimirkos jis įsijungė ir ėmė gaudyti signalą – ekrane pasirodė kelios neperskaitytos žinutės. Tikėjau, kad rašė Danielius, bet visas tris žinutes siuntė mano mama.

Paskambink man.

Ar prisimėni Oliviją Kempbel?

Ji NUSIŽUDĖ!

2.

Naujoji mano mamos aistra buvo arbata.

Ne ta iš maisto prekių parduotuvių, kaip, pavyzdžiui, „Lipton“, „Celestial Seasonings“, „Bigelow“ ar „Stash“, o specialiai. Supilta į didelius stiklainius, išrikiuotus ant lentynų atskiruose parduotuvės skyriuose, ir pardavinėjama sveriamai bei supilta į popierinius maišelius. Mamos nuomone, kuo arbata brangesnė, tuo geresnio skonio.

– Ko norėtum? – sukinėdamasi virtuvėje, paklausė ji manęs. Laukdama, kol užvirs vanduo, mama atidarė spintelę ir ištraukė du puodelius su mažomis porceliano lėkštutėmis.

Sėdėjau ant baro kėdės prie virtuvės salelės ir stebėjau ją. Prieš dvidešimt metų sėdėdavau toje pačioje vietoje, kol mama grakščiai nardydamas virtuvėje, ruošdama pusryčius mums su tėvu – aš rengdavausi į mokyklą, o jiedu į darbus. Tada galvodavau, kad mama pernelyg energinga. Dabar žinau, jog jai tiesiog ADHD (dėmesio trūkumo ir hiperaktyvumo sindromas).

– Nieko, ačiū.

Mama trumpam neteko žado. Ji pasisuko į mane, veide atsispindėjo nuostaba ir kartu liūdesys.

– Ar tikrai? Vakar nusipirkau ketvirtį svoro sveriamos baltosios arbatos. Ji vadinasi „Jazminų skonio sidabro adata“.

Svaras kainuoja devyniasdešimt devynis dolerius ir devyniasdešimt devynis centus.

Prasižiojau nežinodama ką atsakyti, bet tai nebuvo svarbu, nes mama nusisuko prie spintelės, ant kurios stovėjo dailūs puodeliai su lėkštutėmis, ir ėmė knistis arbatos maišelių krepšyje.

– Turiu sakurų senčos – žaliosios arbatos iš Japonijos. Ir chrizantemų arbatos – tai žolelių mišinys iš Kinijos. Turiu ir ramunėlių iš Egipto.

– Puiku, šitos išgersiu.

Ji pasisuko ir atsainiai į mane pažvelgė.

– Kokios?

– Ramunėlių.

Mama suraukė nosį.

– Nemanau, kad tau patiks.

Atsidusau. Diena buvo sunki, ir šis pokalbis visai nepadėjo numalšinti kasdienio streso.

– Prašei manęs užsukti pakeliui iš darbo – pati žinai, kad tavo namai tikrai nėra pakeliui. Aš atvažiavau. Nenoriu jokios arbatos.

– O kavos?

– Mama.

– Vandens?

Žinojau, kad ji nenusiramins tol, kol nenusileisiu, todėl linktelėjau.

– Taip, gerai, prašau įpilti vandens.

Ji nusisuko, paėmė vieną puodelį su lėkštute, padėjo jį į vietą spintelėje, tada atsigrėžė į mane.

– Pirkto ar iš čiaupo?

– Gal turi vandens iš Japonijos?

Mama nutilo lyg mąstydamas.

– Mama, aš juokauju. Pirkto.

Iš šaldytuvo ji ištraukė šaltinio vandens butelį. Arbatinukas ėmė švilpti. Mama užsiplikė arbatos ir galiausiai prisėdo.

Atsikvėpiau.

– Kaip laikosi Danielius? – paklausė ji.

– Gerai.

– Seniai jo nemačiau.

– Daug dirba. Kaip ir aš.

– Emilija, aš jau senstu. Noriu anūkų.

– Na, visų pirma mudu su Danieliumi turime susituokti.

Mama papurtė galvą ir atsainiai už ausies užsikišo žilų plaukų sruogą.

– Nežinau, ko jūs laukiate. Jau ketverius metus esate susižadėję.

Trejus su puse, bet ji suapvalino. Tai – skaudi tema. Iki mūsų su Danieliumi vestuvių likus trims mėnesiams, mirė mano tėtis. Dėl šios netekties ir dėl to, kad vestuvių pasiruošimą užtemdė laidotuvės, įtikinau Danielių truputį palaukti ir jis, žinoma, sutiko. O paskui... mes taip ir nesutarėme dėl naujos vestuvių datos.

Danielius savo tėvų nepažinojo; jis – našlaitis, augdamas iš vienu globėjų keliavo pas kitus, tad niekas jam į nugarą nekvėpavo. Tiesą pasakius, tik mano mama jau kokius metus dėl to mums diegė kalnę, nors kiekvienu tokiu pokalbiu ji tik mėgino mūsų kantrybę.

Norėjau pakeisti temą:

– Tai kas nutiko Olivijai Kempbel?

Mama paniuro ir užsimerkė.

– Baisu, ar ne? Ji buvo tavo metų.

Jei gerai pamenu, Olivija buvo penkiais mėnesiais vyresnė. Septintoje klasėje, kol dar niekas nebuvo pasikeitę, ji šventė gimtadienį riedučių trasoje. Kai atėjo laikas važinėti poromis, Oliviją pakvietė Džimis Klėjus, bet jo delnas buvo lipnus, ir vėliau Olivija niurnėjo, jog visą likusią vakarą turėjo valytis ranką į džinsus. Jiems važinėjantis trasoje grojo „Backstreet Boys“ daina „I Want It That Way“.

– Iš kur žinai, kad ji mirė?

– Perskaičiau feisbuke.

– Turėjai ją drauguose?

– Betė Noris man parašė. Prisiminė, kad jūs su Olivija lankėte tą pačią mokyklą. Minėjo, kad jos dukra Leslė mokyklą baigė tais pačiais metais, kaip ir tu.

Kartu su manimi mokyklą baigė 119 abiturientų. *Leslės Noris* vardas man nieko nesakė.

– Betė feisbuko draugų sąrašė turi Olivijos mamą. Beje, būtų labai gerai, jei ir tu susikurtum ten paskyrą. Norėčiau pažymėti tave senose nuotraukose, kurias neseniai įkėliau.

– Mama, mes apie tai jau kalbėjome. Dėl mano darbo...

– Taip, taip. Tau reikia privatumo, nes dirbi su daugybe vaikų, kurie norės tave pridėti prie draugų ir ką nors sužinoti apie tavo asmeninį gyvenimą. Suprantu.

Paklausta apie socialinius tinklus, aš visada nurodydavau šią priežastį, nors iš tiesų nenorėjau turėti jokių paskyrų. Jei bent vieną susikurčiau, žmonės imtų siuntinėti užklausas draugauti. Ne tik bendradarbiai ar šeimos nariai, bet ir draugai. Draugai, kurie primintų siaubingus praeityje padarytus dalykus.

– Mama, papasakok apie Oliviją. Kada tai įvyko?

Ji paėmė planšetę ir perbraukė per ekraną.

– Gal žinai, kur dingo tavo mokykliniai užrašai? Maniau, jie rūsyje. Vieną dieną norėjau juos pavartyti, bet neberadau.

– Paskutinį kartą juos mačiau kažkurioje dėžėje rūsyje.

Tiesą pasakius, paskutinį kartą užrašus mačiau tada, kai prieš studijas koledže juos išnešiau iš namų ir sumėčiau į konteinerį – kaip tik tą dieną, kai išvežamos šiukšlės. Bet mamai to žinoti nereikia.

Mama linktelėjo ir padavė man planšetę. Nežinau, ką tikėjausi pamatyti, bet tikrai ne Olivijos Kempbel motinos feisbuko profilį.

Mama padidino gana glaustą prieš penkias dienas darytą įrašą. Olivijos motina rašė, kad Dievas jos mergaitę pasišaukęs pas save. Dieve brangus, ji nežinojo, jog Olivija taip kenčia, bet tiki, kad dabar jai daug geriau.